

การปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือด นวัตกรรมใหม่ ของไทยและอาเซียน

ในสังคมปัจจุบัน ไม่เพียงแต่โรคภัยแรงอย่างกลุ่มโรคเมะเร็งเท่านั้น ที่เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขระดับชาติ หากแต่ที่ว่า “โรคเรื้อรัง” อย่าง “โรคไต” ยังเป็นปัญหาที่บั่นทอนศักยภาพของคนวัยทำงาน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

จากสถานการณ์ผู้ป่วยโรคไตในประเทศไทย ปัจจุบันนี้ มีผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรไทย 65 ล้านคนทั่วประเทศ หรือประมาณกว่า 6 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนั้น เป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการฟอกไตและปลูกถ่ายไตถึง 100,000 คน นั่นหมายความว่า มีผู้รอรับการบริจาคไตถึง 100,000 ช่าง เพื่อให้ผู้ป่วยทุกคนได้รับการรักษาจนหายเป็นปกติ ดังนั้น “ไต” จึงเป็นอวัยวะที่รอการปลูกถ่ายและขาดแคลนมากที่สุดของไทย ณ ขณะนี้

“ สิ่งสำคัญคือการป้องกันโรค ให้ความรู้ผู้ป่วย และควรดูแลตนเองอยู่เสมอ ”

เมื่อพูดถึงการรักษาโรคไต การปลูกถ่ายไตยังถือเป็นการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วยโรคไตระยะสุดท้าย โดยที่ที่มีการฟอกเลือด หรือที่เรียกกันติดปากทั่วไปว่า การฟอกไต เป็นการพองอากาศของโรค ขณะรอการผ่าตัด “ปลูกถ่ายไต” เนื่องจากเทคโนโลยีการปลูกถ่ายไตในอดีตจำกัดอยู่เพียงแค่การปลูกถ่ายจากญาติโดยสายเลือด ที่มีหมู่เลือดที่ตรงกันเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันความหวังสำหรับผู้ป่วยโรคไต ก็มีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับเมื่อ รพ.จุฬาฯ ได้มีการพัฒนาการรักษาอย่างต่อเนื่องและสามารถผ่าตัดปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือดได้สำเร็จเป็นครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2551

อย่างไรก็ดี ล่าสุด“การปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือด” ได้พัฒนาขึ้นไปอีกขั้นและเป็นเรื่องที่น่าจับตามองเป็นอย่างยิ่งในขณะนี้ ที่ศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ด้านการปลูกถ่ายอวัยวะ รพ.จุฬาฯ เมื่อ ศ.นพ.ยิ่งยศ อวิหิงสานนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคไต รพ.จุฬาฯ และแพทย์

ผู้ริเริ่มสามารถพัฒนาการรักษาโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ด้วยการล้างน้ำเหลือง ก่อนการปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือดซึ่งสามารถล้างเฉพาะภูมิคุ้มกันร่างกายชนิดที่ต่อต้านการข้ามหมู่เลือดออกเท่านั้น นับว่าเป็นผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่จะทำให้ผู้ป่วยที่รอรับการบริจาคอวัยวะไม่ต้องรอนาน เพราะจะช่วยลดอัตราการเข้ากันไม่ได้ระหว่างเลือดของผู้บริจาคและผู้รับบริจาคไต เปิดโอกาสให้เกิดการรักษาได้มากขึ้น หากผู้ป่วยมีญาติพี่น้องที่สามารถบริจาคให้แก่กันได้ ก็สามารถทำการรักษาด้วยวิธีดังกล่าวได้ นอกจากนี้ตัวกรองพิเศษที่เป็นหัวใจของเทคโนโลยีนี้ ในทางปฏิบัติสามารถใช้งานซ้ำได้หลายครั้ง ทำให้เรื่องค่าใช้จ่ายลดลงเป็นจำนวนมาก

ที่สำคัญ การพัฒนาการรักษาในครั้งนี้ส่งผลให้ รพ.จุฬาฯ ได้ก้าวขึ้นมาเป็นเบอร์หนึ่งที่ทำให้การรักษาและประสบความสำเร็จในการปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือดเป็นแห่งแรกของประเทศไทยและอาเซียน

ปัจจุบัน รพ.จุฬาฯ ได้ร่วมคิดค้นหาเทคนิคใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาทางด้านปลูกถ่ายไตจากผู้บริจาคที่ยังมีชีวิต (Living donor) ซึ่งเป็นการร่วมงานระหว่างประเทศกันเป็นครั้งแรก ของมหาวิทยาลัยออสโล ประเทศนอร์เวย์ โดยความอนุเคราะห์ของท่านเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงออสโล ประจำราชอาณาจักรนอร์เวย์ กระทรวงการต่างประเทศ และทีมผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะ รพ.จุฬาฯ โดยการประสานงานของคณะทูตไทย-นอร์เวย์, รพ.จุฬาฯ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ และศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย

กล่าวได้ว่า “การปลูกถ่ายไตข้ามหมู่เลือด” นวัตกรรมใหม่ของไทยและอาเซียน จะช่วยเติมความหวังให้กับผู้ป่วยโรคไตอย่างแท้จริง